

ស្ថានីយផ្លុស៊ីលសត្វសមុទ្រ ភ្នំខ្ពស់ ខេត្តបាត់ដំបង

ខែឧសភា ឆ្នាំ២០២២នេះ ក្រុមការងារសិក្សាផ្លុស៊ីលនៃនាយកដ្ឋានតំបន់បេតិកភណ្ឌ អគ្គសហគមន៍មូលដ្ឋាន នៃក្រសួងបរិស្ថាន បានចុះសិក្សាផ្លុស៊ីលបឋមនៅក្នុងភូមិសាស្ត្រ ខេត្តបាត់ដំបងជាច្រើនទីតាំង។ តំបន់ភ្នំខ្ពស់ ស្ថិតនៅក្នុងភូមិសាស្ត្រ ស្រុកបាណន់ ខេត្ត- បាត់ដំបង ជាប់នឹងអាងទឹកកំពឹងពួយ ហើយភ្នំពេជ្រ ភ្នំកុយ និងភ្នំដំបងវែងក៏នៅក្បែរផង ដែរ(រូបលេខ១)។ តំបន់ភ្នំខ្ពស់ ត្រូវបានរកឃើញសំណាកផ្លុស៊ីលសត្វសមុទ្រជាច្រើនជាពិសេស គឺផ្តាច់ដែលកប់ក្នុងថ្មកំបោរ។

ភ្នំថ្មកំបោរនៅក្នុងខេត្តបាត់ដំបង តាមរយៈផែនទីភូគព្ភសាស្ត្រនៃព្រះរាជាណាចក្រ កម្ពុជា តំបន់មួយចំនួននៅក្នុងតំបន់នេះ មានអក្សរសំគាល់ PLS ដែលមានអាយុកាល ស្ថិតនៅក្នុងសម័យកាល Permian (២៥១-២៥៩លានឆ្នាំ) ក្នុងស័ក Paleozoic។^១

ភ្នំខ្ពស់ស្ថិតនៅខាងកើតភ្នំដំបងវែង និងជាប់ជាមួយភ្នំកុយ នៅផ្នែកខាងកើតឈៀង ខាងត្បូង អាងទឹកកំពឹងពួយ។ ផ្នែកខាងលិចនៃភ្នំ យើងបានជួបសំណាកផ្លុស៊ីលតិចតួច តែប្រទះឃើញផ្លុស៊ីលសត្វសមុទ្រជាច្រើននៅខាងកើតភ្នំ។ ផ្លុស៊ីលដែលត្រូវបានរកឃើញ ច្រើនបំផុតជាប្រភេទផ្តាច់សំបុកឃុំ ដែលខ្លះមានទំហំធំជាង៥០ស.ម មានដូចជា៖ ប្រភេទ ទី១ ជាប្រភេទផ្តាច់មួយត្រូវបានរកឃើញមានចំនួនច្រើនជាងគេនៅភ្នំនេះ ដែលបានកប់ ក្នុងថ្មកំបោរ ហើយបានលេចចេញមកក្រៅដោយសារការកាយយកអាចម៍ដីគ្រួសក្រហម នាពេលបច្ចុប្បន្ន (រូបលេខ៣)។ តាមការពិនិត្យ ពួកនេះប្រហែលស្ថិតនៅក្នុង Family Rhizangiidae, Class Scleractinia, Filum Cnidaria។^២ ប្រភេទទី២ (រូបលេខ៤) ប្រភេទទី៣ (រូបលេខ៥) ប្រភេទទី៤ (រូបលេខ៦)។ ប្រភេទនៃសត្វសមុទ្របុរាណមួយចំនួនដែលរក ឃើញផ្សេងទៀតមានដូចជា៖ ប្រភេទ Sponge ដែលមានដើមតូចៗ និងរាងកាយទន់ដូច អេប៉ុង ដែលពួកនេះច្រើនតែមានវត្តមាននៅជាមួយពួកផ្តាច់ (រូបលេខ៧)។ (រូបលេខ៨)

^១ General Department of Mineral Resource, 2010, Geological Map of Cambodia

^២ <https://www.digitalatlasofancientlife.org>

អត្ថបទ៖ ស្ថានីយផ្សារសត្វសមុទ្រ ភ្នំខ្ពស់

ជាប្រភេទខ្យងដែលមានតួស្រួចវែង ដែលយើងធ្លាប់ជួបប្រទះនៅស្ថានីយផ្សារសត្វសមុទ្រមួយចំនួន ក្នុងខេត្តបន្ទាយមានជ័យ។ (រូបលេខ៧) ក៏ជាប្រភេទខ្យង ដែលមានតួទទាល មានទំហំ ប្រមាណ២ស.ម។(រូបលេខ១០) វាមានរូបរាងប្រហាក់ប្រហែលខ្យងតែវាជាប្រភេទអាម៉ូណាយ ដែលមានសណ្ឋានប្រហាក់ប្រហែលខ្យង និងដងខ្លួនវាពេលនៅរស់ដូចម្នាក់។^៧ (រូបលេខ១១) មានរូបស្រដៀងសត្វងារ ផ្នែកខាងក្រោយនៃសត្វនេះមានរន្ធមួយ ដែលនៅពេលវានៅរស់ វាមានអវៈយវៈមួយដុះចេញមកក្រៅ ដូចសត្វកាលីវេសមុទ្រក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ន គេហៅវា ថាជាពពួក Brachiopods។ ហើយរូបលេខ១២ ក៏ស្ថិតក្នុងអំបូរពួកនោះដែរ ដែលមាន សំបករលោងដូចលាស តែមាត់របស់ខុប ដោយសំបកម្ខាងផតចូល និងម្ខាងលយចេញមក អាចគ្របចូលគ្នាបាន។ (រូបលេខ១៣) ជាអវៈយវៈ នៃពពួកកាំប្រម៉ាសមុទ្រដែលប្រហាក់ ប្រហែលរូបលេខ១៤។

តាមរយៈភស្តុតាងមួយចំនួនអាចបញ្ជាក់ អំពីវត្តមាននៃអតីតសមុទ្រដែលធ្លាប់មាន នៅក្នុងភូមិសាស្ត្រតំបន់ភ្នំខ្ពស់។ យើងជឿថានឹងមានវត្តមានសត្វសមុទ្រផ្សេងទៀត ប្រសិនបើ យើងមានការសិក្សាបន្ថែម។ លើសពីនេះ ការសិក្សាដែលក្រុមការងារបានប្រមូលពីស្ថានីយ ផ្សារសត្វសមុទ្រមួយចំនួននៅក្នុងភូមិសាស្ត្រខេត្តបាត់ដំបង ដូចជាភ្នំសំពៅ ភ្នំបាណន់ ភ្នំទាក់ទ្រាំង ភ្នំ៧ និងភ្នំក្រពើនេះផងដែរ ដែលបានបង្ហាញអំពីវត្តមាននៃសត្វសមុទ្រកាលពី អតីកាល ដែលមានកើតឡើងនៅស័ក Paleozoic សម័យកាល Permian (២៥១-២៥៤លានឆ្នាំ)។ ទោះយ៉ាងណានេះជាអាយុកាលបណ្តោះអាសន្នតែប៉ុណ្ណោះ វត្តមានផ្សារសត្វភាគច្រើន មិនទាន់ស្គាល់អត្តសញ្ញាណច្បាស់នៅឡើយទេ? យើងនឹងមានការសិក្សាបន្ថែមទៀតទៅលើ ប្រភេទសត្វដែលយើងបានរកឃើញ។ តំបន់ភ្នំខ្ពស់ជាទីតាំងសំខាន់មួយដែលមានភស្តុតាង ផ្កាសមុទ្រជាច្រើន ដែលគួរតែរៀបចំជាតំបន់អភិរក្សផ្សារសត្វមួយនាពេលអនាគត។

^៧ <https://www.digitalatlasofancientlife.org/vc/>

រូបលេខ១ ផែនទីតំបន់ភ្នំខ្ពស់

រូបលេខ២ ផ្សារសត្វ Verbeekina

រូបលេខ៣ ធុស៊ីលផ្កាថ្ម

រូបលេខ៤ ធុស៊ីលផ្កាថ្ម

រូបលេខ៥ ធុស៊ីលផ្កាថ្ម

រូបលេខ៦ ធុស៊ីលផ្កាថ្ម

រូបលេខ៧ ផ្សារសត្វ BRYOBRYOZOAN

រូបលេខ៨ ផ្សារសត្វខ្យង

រូបលេខ៩ ធុស៊ីលខ្យង?

រូបលេខ១០ ធុស៊ីលអាម៉ូណាយ

រូបលេខ១១ ធុស៊ីល BRACHOIPOD

រូបលេខ១២ ធុស៊ីល BRACHOIPOD

អត្ថបទ៖ ស្ថានីយធុស៊ីលសត្វសមុទ្រ ភ្នំខ្ពស់

រូបលេខ១៣ ធុស៊ីលនៃបំណែកកាំប្រម៉ាសមុទ្រ

រូបលេខ១៤ ធុស៊ីលកាំប្រម៉ាសមុទ្រ google

អត្ថបទដោយ៖ លីម វណ្ណច័ន្ទ